

Jauns regulējums: arestēto kapitāldaļu pārvaldīšana

Tieslietu ministrija ir izstrādājusi un iesniegusi Saeimā likumprojektus grozījumiem Kriminālprocesa likumā un Noziedzīgi iegūtas mantas konfiskācijas izpildes likumā, lai noteiktu kārtību, kā tiek pārvaldītas kriminālprocesā arestētās sabiedrības ar ierobežotu atbildību kapitāldaļas vai akciju sabiedrības akcijas (turpmāk – “kapitāldaļas”). Regulējuma nepieciešamība ir konstatēta, jo vairākos kriminālprocesos ir tikušas arestētas sabiedrību kapitāldaļas, tomēr jau ilgstoši nepastāv regulējums turpmākai rīcībai ar šīm kapitāldaļām.

Likumprojektu mērķis ir nodrošināt kapitāldaļu pārvaldību, novēršot situācijas, kad tās var zaudēt savu vērtību, tādējādi samazinot iespēju atlīdzināt cietušajiem nodarīto kaitējumu vai atdot tās likumīgajam īpašniekam pēc aresta atcelšanas. Tāpat šī institūta ieviešanai ir nozīme arī uzņēmumu saimnieciskās darbības turpināšanai laikā, kamēr ir piemērots arests.

Likumprojekti nosaka procesa virzītāja tiesības lemt par kapitāldaļu pārvaldīšanas nepieciešamību. Arestētās kapitāldaļas tiktu nodotas valsts deleģētam pārvaldniekam, kas, kā šobrīd norādīts, varētu būt SIA Publisko aktīvu pārvaldītājs Possessor, kurš pārņemtu visas dalībnieka vai akcionāra tiesības, izņemot tiesības uz dividendēm. Pārvaldnieka pienākums būs rīkoties tā, lai saglabātu kapitāldaļu vērtību.

Būtiskākie ieguvumi no likumprojektiem:

- Arestēto kapitāldaļu aizsardzība, novēršot situācijas, ka arestētie aktīvi var tikt izsaimniekoti vai zaudēt vērtību ilgstošas tiesvedības laikā.
- Cietušo interešu aizsardzība – saglabātās un pārvaldītās kapitāla daļas palielina iespēju sekmīgāk piedzīt cietušajiem nodarītā kaitējuma atlīdzību un segt procesuālos izdevumus.
- Valsts un uzņēmumu intereses, – sabiedrības, kuru kapitāldaļas tiks arestētas, varēs turpināt saimniecisko darbību, nodrošinot nodarbinātību un ekonomisko stabilitāti, dodot labumu valsts ekonomikai.

Ne visos gadījumos kapitāldaļas varēs tikt nodotas pārvaldīšanā, piemēram, pārvaldības institūtu nepiemēros kapitālsabiedrībām, kas izveidotas vai izmantotas noziedzīgiem nolūkiem un neveic reālu saimniecisko darbību vai kuru pamatkapitāls ir mazāks par likumā noteikto minimālo apmēru, vai kurām pasludināts maksātnespējas process vai uzsākta piespiedu likvidācija.

Likumprojekti šobrīd atrodas Saeimā un gaida izskatīšanu pirmajā lasījumā. Tomēr jau šobrīd likumprojekti ir izraisījuši asas debates, tai skaitā saistībā ar iespējamiem reiderisma riskiem.

Ints Skaldis
Zvērināta advokāta palīgs

ints.skaldis@ellex.legal